

KİSMİ SÜRELİ ÇALIŞANLAR, EKSİK GÜNLERE AİT GSS PRİMLERİNİ ÖDEMEK ZORUNDADIR

ÖZET

5510 sayılı kanunun 4/1/a bendi kapsamında sigortalı olup, 06- Kısmi istihdam, 7- Puantaj, 17- Ev hizmetlerinde 30 günden eksik çalışma eksik gün kodu ile bildirilen , 5510 sayılı Kanunun ek- 9'uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olan kişilerden prim ödeme gün sayısı ay içerisinde yirmi gün ve daha az olanların eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin toplam otuz güne tamamlanması zorunludur.

30 GÜNDEN AZ ÇALIŞANLARIN GENEL SAĞLIK SİGORTASI PRİMİ ÖDEYİP ÖDEMEME DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ:

1- Eksik Günlerine Ait Genel Sağlık Sigortası Primlerini Tamamlama Zorunluluğu Bulunanlar;

5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinin dördüncü fıkrasında" 3'üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamına girenler hariç olmak üzere; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte, 4857 sayılı Kanunun 13'üncü ve 14'üncü maddelerine göre kısmi süreli veya çağrı üzerine çalışanlar, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp, çalıştığı saat karşılığında ücret alanlar ile bu Kanunun ek 9'uncu maddesinin birinci fıkrasına tabi olanlardan ay içerisinde yirmi gün ve daha az çalışanlar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin otuz güne tamamlanması zorunludur. Bu durumda olan sigortalıların eksik günlerine ilişkin genel sağlık sigortası

primleri, 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında ödenir. " hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 6745 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesine eklenen üçüncü fıkra ile "4857 sayılı Kanunun 13'üncü ve 14'üncü maddelerine göre kısmî süreli veya çağrı üzerine çalışanlar, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp, çalıştığı saat karşılığında ücret alanlar ve bu Kanunun ek 9'uncu maddesinin birinci fıkrasına tabi olarak çalışanlardan ay içerisinde otuz günden eksik prim ödeme gün sayısı bulunanlar, sigortalı çalışmama şartı hariç birinci fıkranın (10) numaralı bendinde yer verilen diğer şartları haiz olmaları kaydıyla otuz günden eksik günleri için genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılır." hükmü düzenlenmiştir.

Buna göre, 1/10/2016 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamına girenler hariç olmak üzere 4/1/a bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte;

- 4857 sayılı Kanunun 13'üncü ve 14'üncü maddelerine göre kısmî süreli veya çağrı üzerine çalışanlardan,
- Ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp çalıştığı saat karşılığında ücret alanlardan (puantaj usulü çalışanlar),
- Ek 9 uncu maddenin birinci fıkrasına tabi olanlardan (ev hizmetlerinde işverene bağlı olarak 10 gün ve üzerinde çalışanlar),

Ay içerisinde yirmi gün ve daha az çalışanların da eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin otuz güne tamamlanması zorunlu hale getirilmiştir.

1/1/2012-30/9/2016 tarihleri arasında 4857 sayılı Kanunun 13'üncü ve 14'üncü maddelerine göre kısmi süreli veya çağrı üzerine çalışanlar ile ev hizmetlerinde ay içerisinde 30 günden az çalışan sigortalılardan, eksik gün nedeni "06- Kısmi istihdam" ve "17- Ev hizmetlerinde 30 günden eksik çalışma" olanların bakmakla yükümlü olunan kişi olup olmadığına bakılmaksızın ay içerisindeki eksik günlerine ilişkin genel sağlık sigortası primi ödenmek zorundadır.

Diğer taraftan, 1/4/2015 tarihinden itibaren Kanunun ek 9'uncu maddesi yürürlüğe girdiğinden 1/4/2015-30/9/2016 tarihleri arasında ev hizmetleri kapsamında 10 gün ve 29 gün arasında sigortalılığı bulunanlar da sigortalının bakmakla yükümlü kişi olup olmadığına bakılmaksızın 30 günden az süreleri gelir testi sonucuna göre Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında 30 güne tamamlayacaktır.

6745 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 1/10/2016 tarihinden itibaren "06- Kısmi istihdam" veya "17- Ev hizmetlerinde 30 günden eksik çalışma" kodu kapsamında çalışması olan sigortalıların yanı sıra "7- Puantaj" seçeneği ile bildirilen sigortalıların da eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini gelir testi sonucuna göre Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında 30 güne tamamlamaları gerekmektedir.

Örnek 1: Kanun'un 4/1/a bendi kapsamında 17 gün çalıştırılan Ali bey için 2016 Haziran ve Temmuz ayında "06- Kısmi istihdam" eksik gün nedeni ile Ağustos ayından itibaren ise "7- Puantaj" eksik gün nedeni ile bildirim yapılmıştır. Ali bey kalan 13 güne ilişkin genel sağlık sigortası primini Haziran ve Temmuz aylarında tamamlaması zorunlu olup, Ağustos ayından 1/10/2016 tarihine kadar ise tamamlaması zorunlu değildir.

Örnek 2: Kanunun 4/1/a bendi kapsamında "06- Kısmi istihdam" eksik gün nedeni ile 2016 Temmuz ayında 13 gün, Ağustos ayında 17 gün, Eylül ayında 20 gün çalışan, Ekim ayında birden fazla işyerinden toplam 21 gün sigortalı bildirim bulunan Mehmet Bey , Temmuz ayına ait 17 günlük, Ağustos ayına ait 13 günlük ve Eylül ayına ait 10 günlük genel sağlık sigortası primini gelir testi sonucuna göre Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında tamamlamak zorunda olup, Ekim ayında 20 günden fazla prim ödeme gün sayısı bulunduğu için Ekim ayına ilişkin eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini tamamlama zorunluluğu bulunmamaktadır.

Örnek 3: Üniversite öğrencisi 23 yaşındaki Savaş bey devlet memuru babası üzerinden sigortalının bakmakla yükümlü olduğu kişi statüsünde iken Kanunun 4/1/a bendi kapsamında "06- Kısmi istihdam" eksik gün nedeni ile 2016 yılı Ekim ayında 19 gün çalışması bulunmaktadır. Savaş Beyin bu kapsamdaki çalışması nedeniyle ay içerisinde eksik kalan 11 günde babası üzerinden bakmakla yükümlü olunan kişi olacağından, bu süreleri Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında 30 güne tamamlayacaktır. Savaş bey, 25 yaşını doldurduğu tarihten itibaren aynı şekilde çalışması halinde sigortalının bakmakla yükümlü olduğu kişi statüsünde

sayılmayacağından eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini gelir testi sonucuna göre Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında 30 güne tamamlayacaktır.

5510 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinde 6663 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle, ana/babası olmaması, ana/babasının Kanun kapsamında sigortalı sayılmaması veya Kanun gereği ana/babası veya eşinin bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılmaması nedeniyle sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı bulunmayanlar, ayrıca 60/1/g bendi kapsamı dışındaki bir kapsamda genel sağlık sigortalısı sayılmamaları ve maddede belirtilen lise ve dengi öğrenimden mezun olanlar 20 yaşını, yükseköğrenimden mezun olanlar ise 25 yaşını aşmamak şartıyla mezun oldukları tarihi izleyen günden itibaren iki yıl süreyle Kanunun 60/1/c-1 alt bendi kapsamında sağlık hizmetlerinden faydalanabilecektir.

Örnek 4: Üniversiteden 15/07/2017 tarihinde mezun olan 23 yaşındaki Hasan Bey'in ana veya babası üzerinden bakmakla yükümlü olunan kişi sayılmaması nedeniyle 6663 sayılı Kanun kapsamında gelir testi yapılmaksızın 60/1/c-1 alt bendi kapsamında tescilli yapılmıştır. Hasan Bey' in Kanunun 4/1/a bendi kapsamında "06- Kısmi istihdam" eksik gün nedeni ile 2018 yılı Mart ayında 18 gün çalışması bulunmaktadır. Hasan Bey'in bu çalışması nedeniyle 6663 sayılı Kanun kapsamındaki tescilli sonlandırılarak ay içerisinde eksik kalan günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin gelir testi sonucuna göre Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında 30 güne tamamlanması gerekmektedir.

2016 yılı Ekim ayı ve sonrasında aylık prim ve hizmet belgesinin (APHB) verilmesinde; aylık prim ve hizmet belge türü "1", "4", "5", "6", "29", "30", "32", "33", "35" ve "36" olup 20 gün ve daha az çalışanlardan eksik gün nedeni "06- Kısmi istihdam", "07- Puantaj", "17- Ev hizmetlerinde 30 günden eksik çalışma" ve ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olanlardan bakmakla yükümlü olunan kişi sayılmayanlardan ay içinde zorunlu sigortalılıktan kalan süreleri için genel sağlık sigortası tescilli **resen** SGK tarafından yapılacaktır.

2- Eksik Günlerine Ait Genel Sağlık Sigortası Primlerini Tamamlama Zorunluluğu Bulunmayanlar;

1/1/2012-30/9/2016 tarihleri arasında;

- Ay içinde birden fazla işyerinde çalışıp toplam çalışma süresini 30 güne tamamlayanlar,
- Kurumdan gelir veya aylık alırken 30 günden az süreli çalışıp gelir veya aylıkları kesilmemiş olanlar,
- Ay içinde 30 günden eksik günlerini Kanunun 51'inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında isteğe bağlı sigortalı olarak tamamlayanlar,
- Haklarında 4857 sayılı Kanun hükümleri uygulanmayanlar,
- Kanunun 5 inci maddesi kapsamındaki sigortalılar,
- 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) ve (C) bentlerine tabi olanlar,
- 506 sayılı Kanunun geçici 20'inci maddesi kapsamında çalışması olanlar

ile 1/10/2016 tarihinden itibaren ay içinde birden fazla işyerinde çalışıp toplam çalışma süresi 20 günden fazla olanların, eksik kalan süreleri için Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bentleri kapsamında genel sağlık sigortası primi ödemeyecektir.

Örnek 5: Ferdi bey, eşi üzerinden sağlık hizmetlerinden faydalanmakta iken kısmi süreli iş sözleşmesi ile 1/10/2016 tarihinden itibaren sigortalı olarak çalışmaya başlamıştır. İşveren tarafından sigortalı adına 2016 yılı Ekim ayı için 14 gün, Kasım ayı için 15 gün, Aralık ayı için 19 gün prim bildirilmiştir. Ferdi bey, sigortalının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamından geçtiği için işe başladığı tarihten itibaren 30 gün şartı aranmayacak olup 2016 yılı Aralık ayına ait APHB'nin bildirileceği tarihe kadar eşi üzerinden bakmakla yükümlü olunan kişi olarak, 30 gün prim ödeme gün sayısı olduğu tarihten itibaren ise kendi sigortalılığı üzerinden SGK sağlık hizmetlerinden yararlandırılacaktır. Bununla beraber, kişi kendi üzerinden sağlık yardımlarını alsa bile Kanunun üçüncü maddesine

eklenen üçüncü fıkra gereği bakmakla yükümlü statüsü devam edeceği için kalan sürelerini 30 güne tamamlamayacaktır.

Örnek 6: Kanunun 4/1/a bendi kapsamında "06- Kısmi istihdam" eksik gün nedeni ile 2015 yılı Aralık ayından itibaren ay içinde 15 gün bildirim yapılmış, aynı zamanda eşinin bakmakla yükümlüsü olan B kişisi için 2016 yılı Ekim ayından itibaren genel sağlık sigortalılığı başlatılmayacaktır. 2016 yılı Kasım ayının 1'i ile 15'i arasında Kanunun 4/1/a bendi kapsamında sigortalı sayılan B kişinin 21/11/2016 tarihinde eşinden ayrılması dolayısıyla bakmakla yükümlü olunan kişi durumundan çıkması nedeniyle 21/11/2016 tarihi itibarıyla 10 gün 60/1/g bendi kapsamında resen genel sağlık sigortası tescili yapılacaktır. 2016 yılı Aralık ayı ve sonraki aylarda genel sağlık sigortalılığı 15 gün üzerinden oluşturulacaktır.

Genel Sağlık Sigortası Tescil, Prim ve Müstehaklık İşlemleri Yönetmeliği'nin 11'inci maddesi gereği 18 yaşından küçük çocukların **18/4/2014** tarihinden sonraki eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında 30 güne tamamlamayacaklardır.

Örnek 7: 16 yaşındaki C kişisi kısmi süreli iş sözleşmesi ile 1/2/2014 tarihinden itibaren sigortalı olarak çalışmaya başlamış ve "06- Kısmi istihdam" eksik gün nedeni ile Şubat ayında 18 gün, Mart ayında 15 gün, Nisan ayında 10 gün çalıştığı bildirilmiştir. Buna göre Şubat ayından kalan 12 güne, Mart ayından kalan 15 güne ait genel sağlık sigortası primlerini gelir testi sonucuna göre Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında tamamlaması gerekmektedir. İlgilinin tescili Yönetmeliğin yayım tarihi olan 18/4/2014 tarihi itibarıyla sonlandırılıp, Nisan ayına ilişkin kalan 8 günlük genel sağlık sigortası primlerini Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında tamamlaması gerekmektedir. 18/4/2014 tarihinden sonra ise 18 yaşını dolduracağı tarihe kadar eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini Kanunun 60/1/c-1 alt bendi veya 60/1/g bendi kapsamında tamamlamayacaktır.

Her iki eşin de Kanunun 4/1/a bendi kapsamında kısmi süreli, çağrı üzerine veya ev hizmetlerinde çalışması halinde yalnızca tercih eden eşlerden biri kalan günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini 30 güne tamamlayacak olup diğer eş bakmakla yükümlü olduğundan kalan günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini 30 güne tamamlamayacaktır.

Örnek 8: Bay A ile Bayan B evli olup her ikisi de Kanunun 4/1/a bendi kapsamında ve “7 puantaj” eksik gün nedeni ile çalışmaktadır. Eşlerin her ikisinin de ay içerisinde 30 günden az çalışması nedeniyle eşlerden biri Kanunun 60/1/g bendi kapsamında tescil edilerek kalan günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini 30 güne tamamlayacak olup diğer eş 60/1/g bendi kapsamında tescil edilmeyecektir.

Kısmi istihdam usulü çalışanların ileride mağdur olmamaları için yukarıda açıklanan hususlara dikkat etmelerini öneririz.

Saygılarımızla...

[19.08.2019 Tarihli 11934538 sayılı 2019/17 SGK genelgesi “Genel Sağlık Sigortası Tescil ve Prim İşlemleri” tam metni...>>>](#)

Mevzuat Sirküleri